

Žiemiškas gruodžio 7-osios rytas Panevėžio Elenos Mezginaitės viešojoje bibliotekoje buvo skirtas Panevėžio krašto moterims ir jų nuveiktiems darbams – jau penktą kartą įvyko tradicinė konferencija „Iškilios Panevėžio krašto moterys“. Renginį organizavo Panevėžio Elenos Mezginaitės viešoji biblioteka ir Panevėžio švietimo centras.

„Moters paskirtis – atskleisti grožį. Moteris kuria jaukumą, o jis susijęs su grožiu. Grožis ir jaukumas eina koja kojon. Pačia moterimi gėrimasi ir grožimasi, ji taip pat turi gebėjimą pamatyti ir atskleisti kito žmogaus vidinį grožį. Moteris graži dar ir dėl to, kad ji turi ypatingą duotą gebėjimą būti dėl kito. Tai nereiškia, kad vyrai nemoka puošti kitų ar nemoka būti dėl kito, tiesiog moteris turi ypatingą jautrumą kitam ir tas jautrumas leidžia jai ypatingu būdu atrasti grožį ir jį atskleisti“ – tokia popiežiaus Jono Pauliaus II mintimi konferenciją pradėjo Panevėžio Elenos Mezginaitės viešosios bibliotekos direktorė Loreta Breskienė.

Po šiltų žodžių moterims Panevėžio švietimo centro direktorė ir konferencijos moderatorė Asta Malčiauskienė pakvietė pranešėjas pristatyti septynias iš Panevėžio kilusias, mieste gyvenusias, dirbusias moteris.

Komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė nuotoliniu būdu pristatė darbščiąją ir kruopščiąją kalbininkę, docentę Juliją Žukauskaitę, kuri 2002 m. mirė Panevėžyje. Ji yra „Akademinės lietuvių kalbos gramatikos“ (t. 2, 1971) viena iš autorių, taip pat dalyvavo parengiant spaudai Jono Bretkūno „Rinktinius raštus“ (1983).

Istorikė, publicistė Joana Viga Čiplytė papasakojo apie Panevėžyje, Ramygalos gatvėje, gyvenusią, nusipelnusią provizorę Eleną Mariją Puzinaitę, kurios 100-ąsios gimimo metinės yra minimos šiemet.

Pajstrietės, ilgametės Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos bibliotekininkės Stasės Mikeliūnienės pranešimą apie Panevėžyje gimusią, tačiau šaknis į Anykščių žemę įleidusią muziejininkę, literatę, kraštotyrininkę Teresę Mikeliūnaitę perskaitė bibliotekos Abonemento vedėja Sandra Voveriūnienė. Teresės Mikeliūnaitės, kuri nuo 1960 m. iki gyvenimo pabaigos dirbo Anykščių Antano Baranausko ir Antano Žukausko-Vienolio memorialinio muziejaus direktore, rūpesčiu buvo įkurtas Arklio muziejus Niūronyse, pradėtos rengti „Bėk, bėk, žirgeli“ šventės. Panevėžyje, prie Sodų g. 7A namo, kuriame ji gimė ir augo, kaba atminimo lenta.

Panevėžio kolegijos lektorė Ramunė Liucija Palinauskienė nuotoliniu būdu pristatė gydytoją

Moniką Aliną Gudelienę-Greičiūnienę. Ji buvo ne tik gydytoja pediatrė, bet ir dėstė Panevėžio medicinos mokykloje (1959–1962 m.), buvo jos direktorė. Gydytoja Alina Gudelienė-Greičiūnienė išugdė didelį būrį medicinos darbuotojų.

Klaipėdos universiteto profesorė, poezijos terapeutė Jūratė Sučylaitė pristatė savo mamos Anastazijos Kanoverskytės-Sučylienės asmenybę, jos gyvenimo vingius ir visuomet šalia buvusią kultūrą ir literatūrą. Taip pat padovanojo bibliotekai mamos knygų.

Kupiškio rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kraštotyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiukaitė papasakojo apie poetės Elenos Mezginaitės vieną iš gyvenimo stotelių – Kupiškį: 1962-1965 m. jame užsimezgasias draugystes, darbą ir poeziją. Pranešėja demonstravo dar niekur nematytas Elenos Mezginaitės jaunystės nuotraukas, kurios saugomos su poete draugavusios kupiškėnės Eugenijos Stančikaitės-Urbonienės šeimos archyve.

Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Kultūros paveldo tyrinėjimo ir skaitmeninimo skyriaus vadovė Greta Kėvelaitienė pristatė moteris, kurios paveikė teatrologės ir žinomos vertėjos iš prancūzų kalbos Joanos Laimutės Rapšytės asmenybę: jos mama, pedagogė Julija Rapšienė, mokytoja Irena Moigytė, kuri sudomino ją prancūzų kalba, žinomos prancūzų rašytojos: M. Duras, F. Sagan, kurių kūrinius jai teko versti.

Penktoji konferencija išties buvo moteriška – bibliotekos Abonemento vedėja Sandra Voveriūnienė pastebėjo svarbų sutapimą – septynias iškilias Panevėžio krašto moteris pristatė tik moterys, o Panevėžio miesto savivaldybės tarybos narys Vitalijus Satkevičius pridūrė, kad visos konferencijoje dalyvaujančios moterys jau yra daug nuveikusios, nusipelniusios, todėl nenustebtų jeigu po keleto metų, pranešimai būtų skaitomi apie čia esančias.

Pabaigoje niekas neskubėjo skirstytis – kalbėjosi, dalinosi prisiminimais, diskutavo, kūrė kitų metų konferencijos planus.

Konferencijos įrašą galite peržiūrėti čia: <https://www.youtube.com/watch?v=WyWEkLdjQUQ>

Vaida Žalienė

Vyresn. metodininkė komunikacijai ir projektų valdymui

Nuotraukos Vaidos Žalienės

Penktą kartą bibliotekoje prisimintos iškilios Panevėžio krašto moterys

